Co-teaching i støttearbejdet

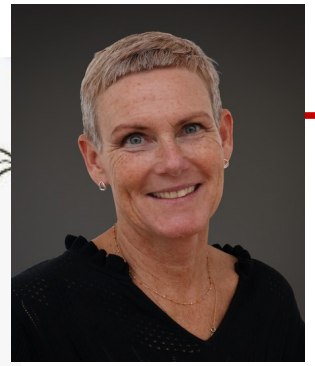
Anne-Birgitte N. Rohwedder

AALBORG UNIVERSITET

FOCUS
FORSKNINGSCENTER FOR UDDANNELSE PÅ SOSU·OMRÅDET

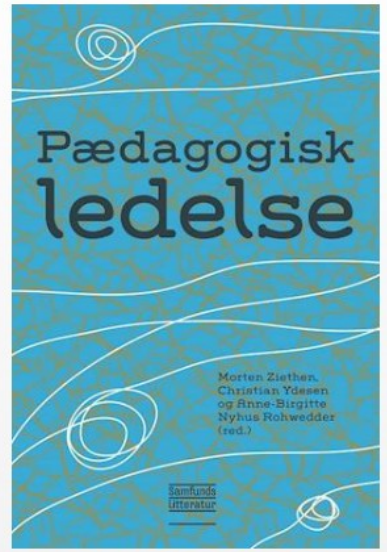

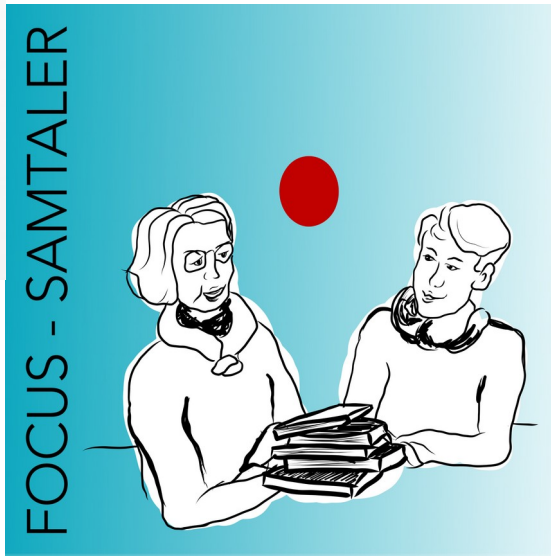

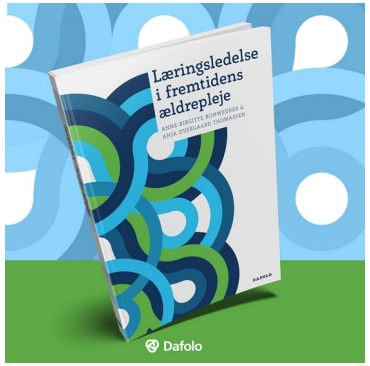

Anne-Birgitte Rohwedder Ph.d
Adjunkt ved Inistitut for Kommunikation og Kultur på AAU
Centerleder FoCUS

AALBORG
UNIVERSITET

NYE UNDERVISERE
PÅ ERHVERVSSKOLEN

FOCUS
FORSKNINGSCENTER
FOR UDDANNELSE
PÅ SOSU·OMRÅDET

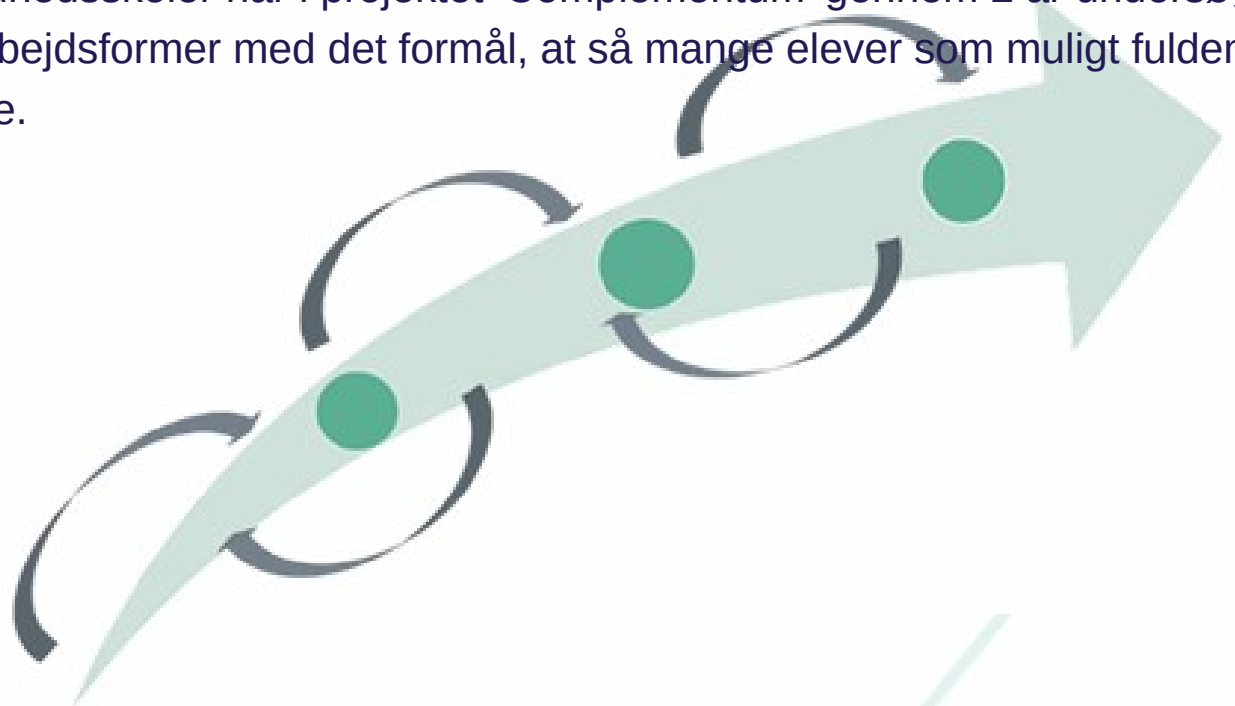
Planen er

- Lidt om konteksten – projekt Complementum
- Hvad er udfordringen ?
- Hvad er Co-teaching?
- Hvordan arbejder jeg som forsker i samarbejdet med skolerne
- Erfaringer med Co-teaching som løsning
  - Tæt på mikro-situationer
- Fra individkompenserende tiltag til mere sammenhængende didaktiske og organisatoriske løsninger

Der bliver summepauser og man må meget gerne afbryde mig

Lidt om konteksten

Fem Social- og Sundhedsskoler har i projektet ’Complementum’ gennem 2 år undersøgt, udviklet og afprøvet undervisnings- og arbejdsformer med det formål, at så mange elever som muligt fuldender en social- og sundhedsuddannelse.

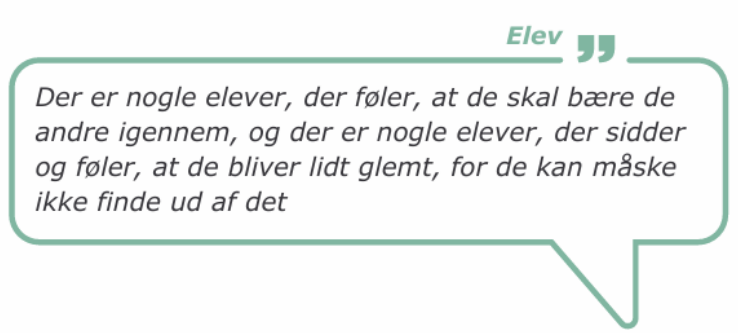

Hvad er udfordringen?

- For højt frafald
- Høj grad af diversitet i elevernes forudsætninger for deltagelse og læring
- Stigende antal af elever med dansk som andet sprog
- Undervisere der oplever at stå alene med en kompleks opgave
- SPS-medarbejdere er dygtige til individrettede tiltag
- Elever der ikke oplever passende faglige udfordringer
- Elever der oplever at være lærer for deres elevkammerater

Mister jeg de fagligt stærke netop fordi de er færdige med opgaven og de keder sig. Eller mister jeg dem der er både fagligt og sprogligt udfordret. Hvem skal jeg mest tilgodese….(SOSU-underviser)

Jeg sidder med en [anden elev] der bliver ved med at spørge: hvad skal jeg nu skrive? Hvad skal jeg nu skrive? Det ved jeg da ikke - jeg ved faktisk ikke hvordan jeg skal træde væk fra det (SOSU-elev)

Underviser

Det er bare så komplekst og nogle gange kan det være svært at sætte ord på, hvad der egentlig sker derinde [i klassen], der gør at jeg har sådan en mærkelig følelses indeni, århh hvad er det lige der sker. Og så kan man jo nok så mange gange sige, at diversiteten er stor og bla bla og man kan slet ikke forklare det eller sætte ord på, men du [observerende forsker] får virkelig spottet de her ting. Fordi nogle gange tænker jeg, at det er bare mig. Så det er ikke, fordi jeg er dårlig, at jeg ikke kan fikse det her. Der er så mange ting, at det faktisk er naturligt at det er svært at stå i.

Hvordan ser udfordringen ud hos jer ?

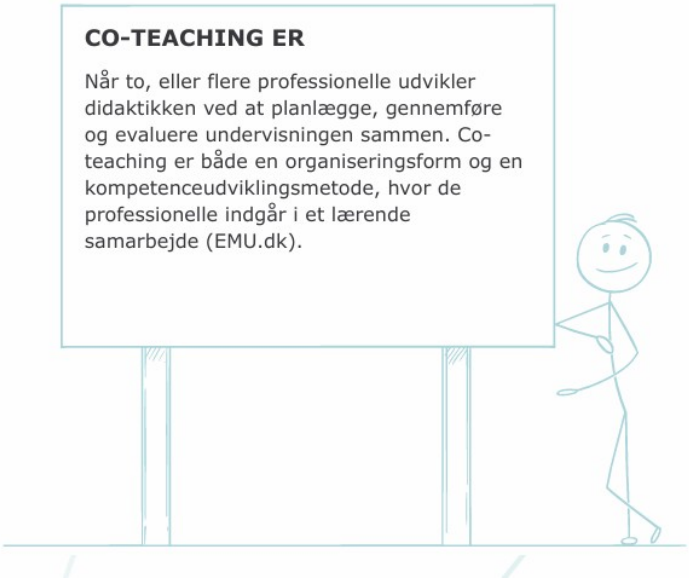
Kan I genkende billedet ?

Er der noget væsentligt som I synes vi har overset ?

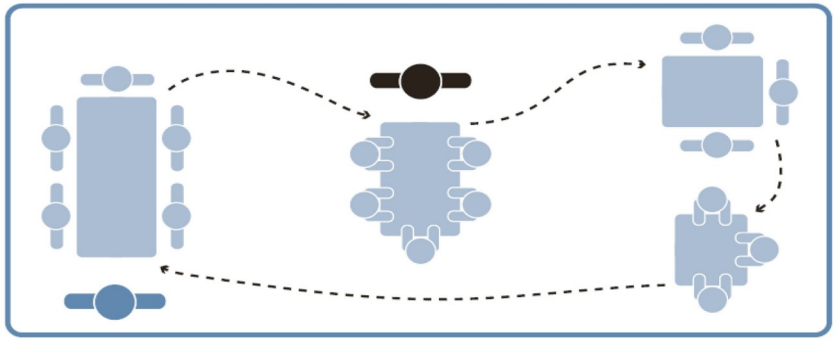
Hvad er Co-teaching?

Co-teaching er den praksis, hvor **to forskellige professionelle** sammen planlægger, gennemfører og evaluerer lærings - og udviklingsaktiviteter for en heterogen gruppe af børn, og hvor de professionelle aktivt søger at lære hinanden og drage nytte af hinandens forskelligheder med henblik på at skabe variation i læringsmiljøet og støtte **alle** børns deltagelse (Højholdt 2020, s. 20)

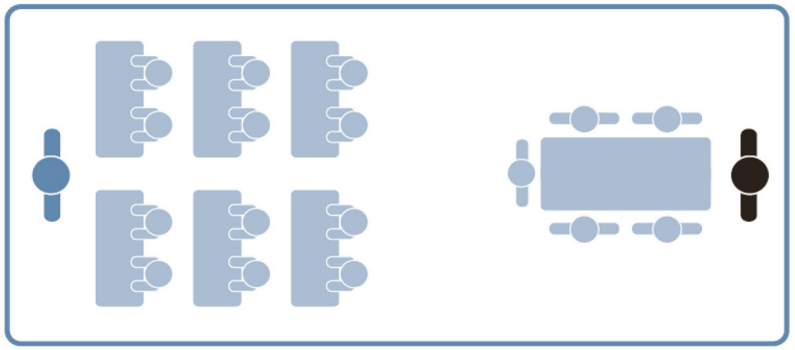
Co-teaching er et forsøg på at bryde med den udbredte praksis, hvor læreren har det primære ansvar for undervisningens **planlægning, gennemførsel og evaluering**, enten alene eller med en speciallærer i understøttende funktion *(Hedegaard Hansen et. al 2014, s. 18)*

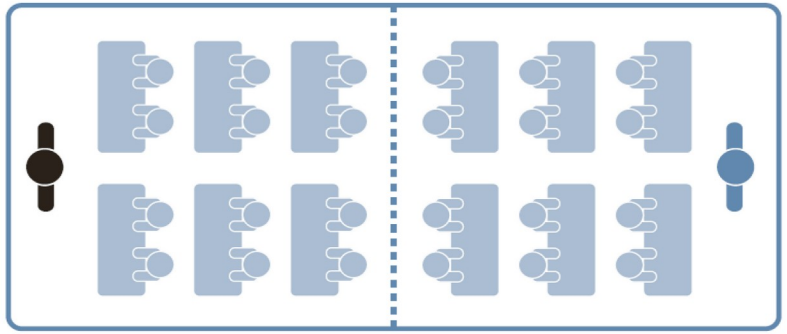
Stationsundervisning

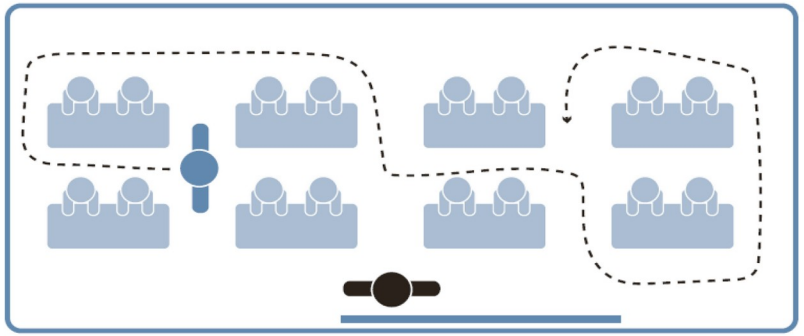
Alternativ undervisning

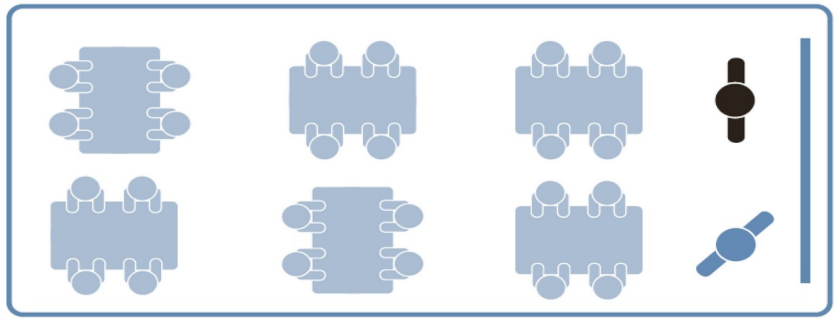
Parallel undervisning

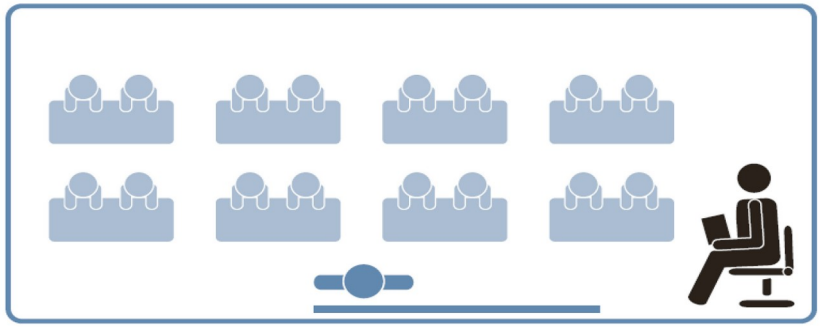
Én underviser, én assisterer

Teamundervisning

Én underviser, én observerer

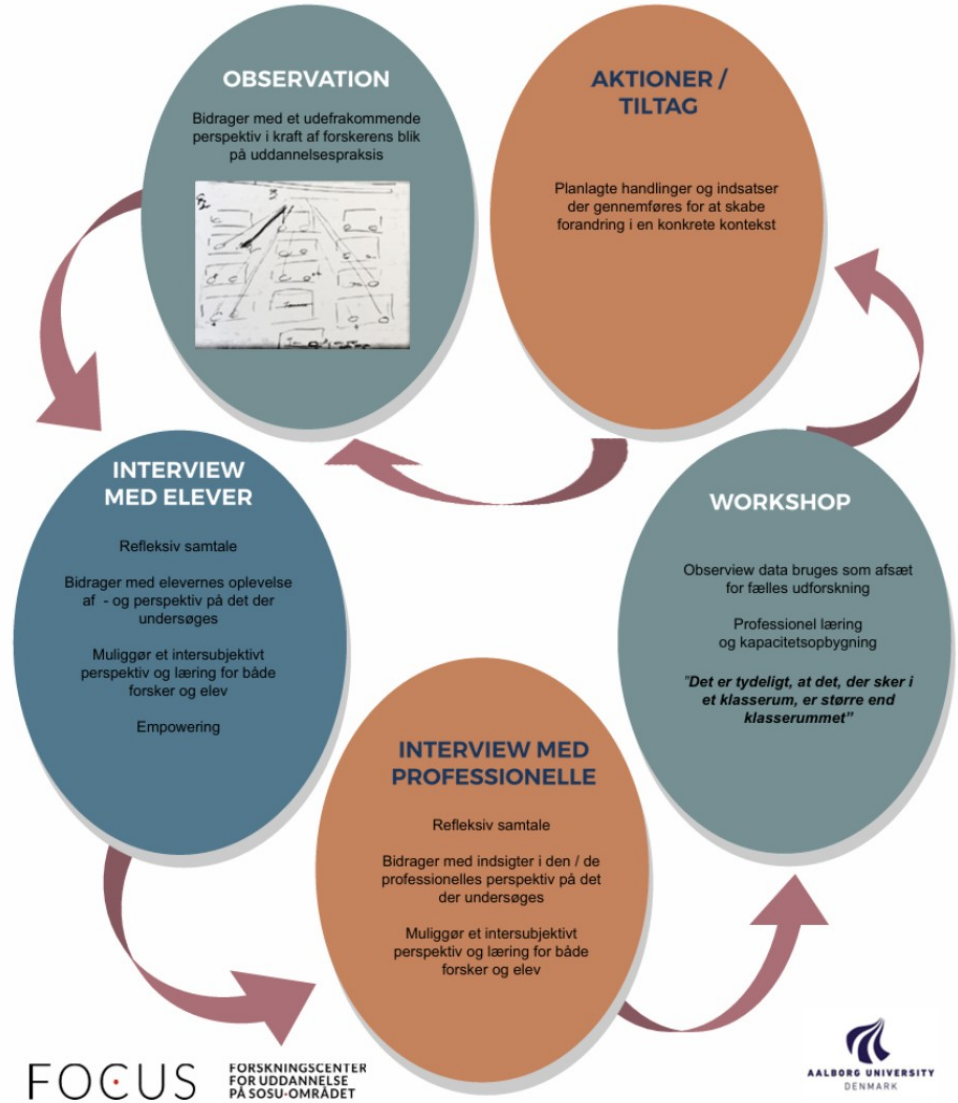
© CO-teaching. Samarbejde om undervisning.
Andy Højholdt, Hans Reitzels Forlag 2017.

Hvilke erfaringer har I med Co-teaching i støttearbejdet?

- hvad virker godt?
- Hvad kan gøre det svært?

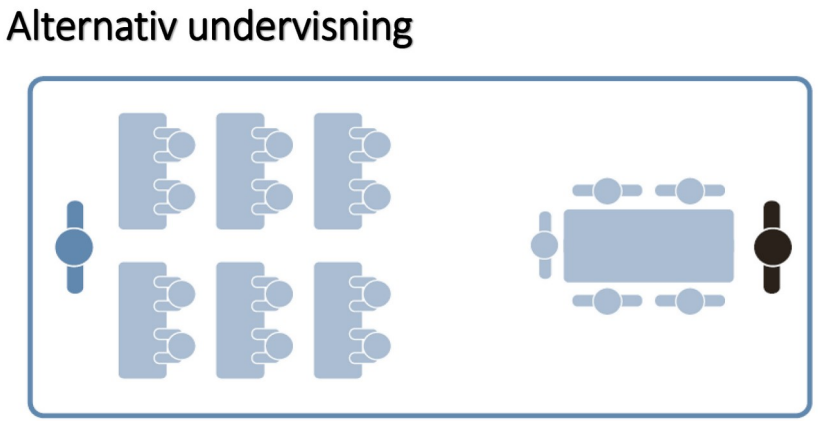
Hvordan arbejder jeg som forsker i samarbejdet med skolerne

- **Aktion / tiltag**
- Observation af læringssituation
- Interview med elever
- Interview med de professionelle
- Workshop (undervisere, sps-medarbejdere, ledere)
- **Aktion / tiltag**

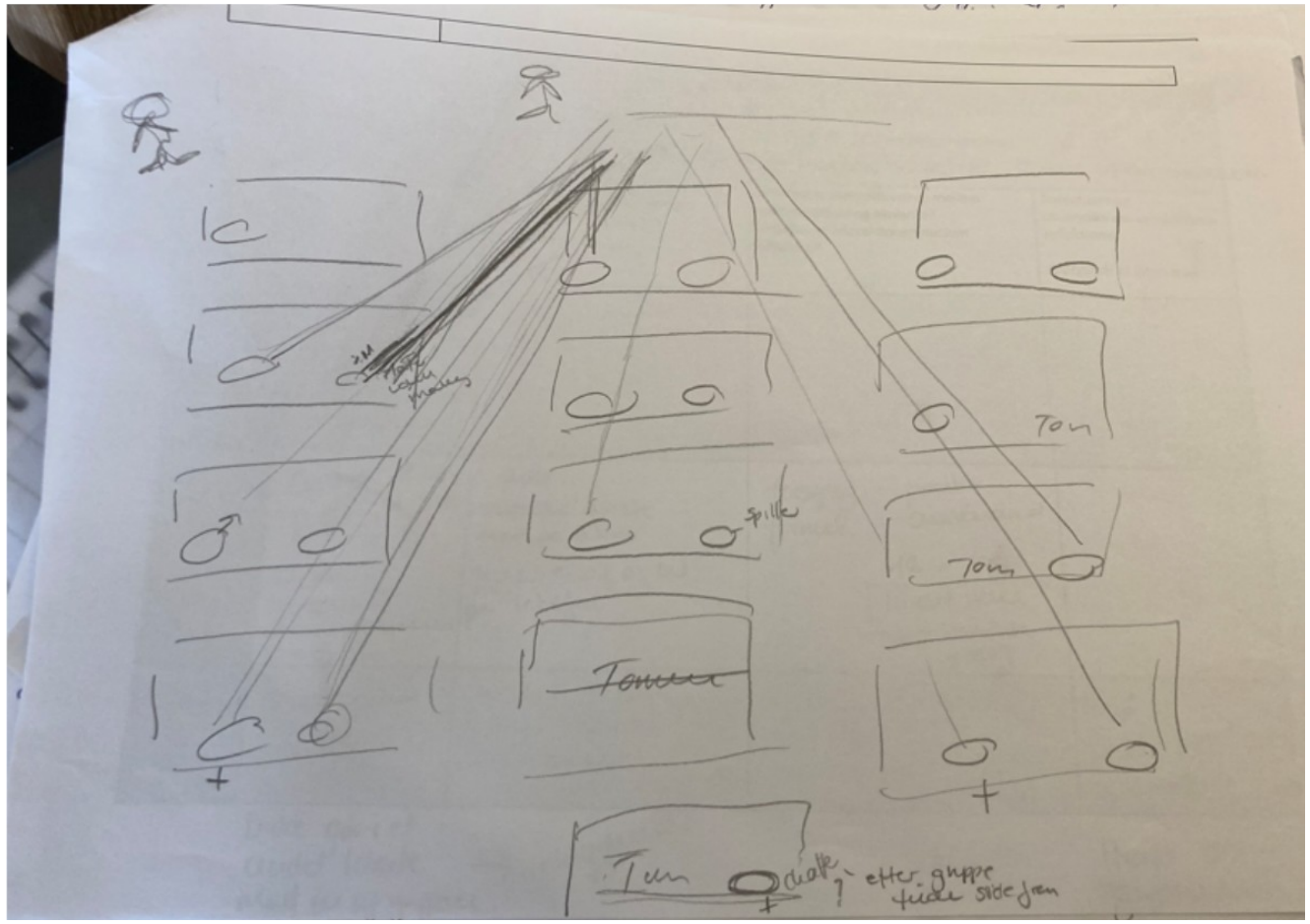

Erfaringer fra SOSU-uddannelserne #1

- Undervisningen handler om Livsstil, Levevilkår, Sundhedsfremme, Sygdomsforebyggelse
- Efter ca. 15 minutters oplæg om de fire begreber, introduceres klassen til den følgende opgave
- Eleverne finder sammen i grupper og sætter sig rundt omkring i klasselokalet
- SPS/ læsevejleder forlader rummet med en af grupperne
- Underviser og SPS har sammensat grupperne ”eleverne vil blive delt op efter hvor sprogligt stærke de er, læsevejleder støtter den ”svageste gruppe”

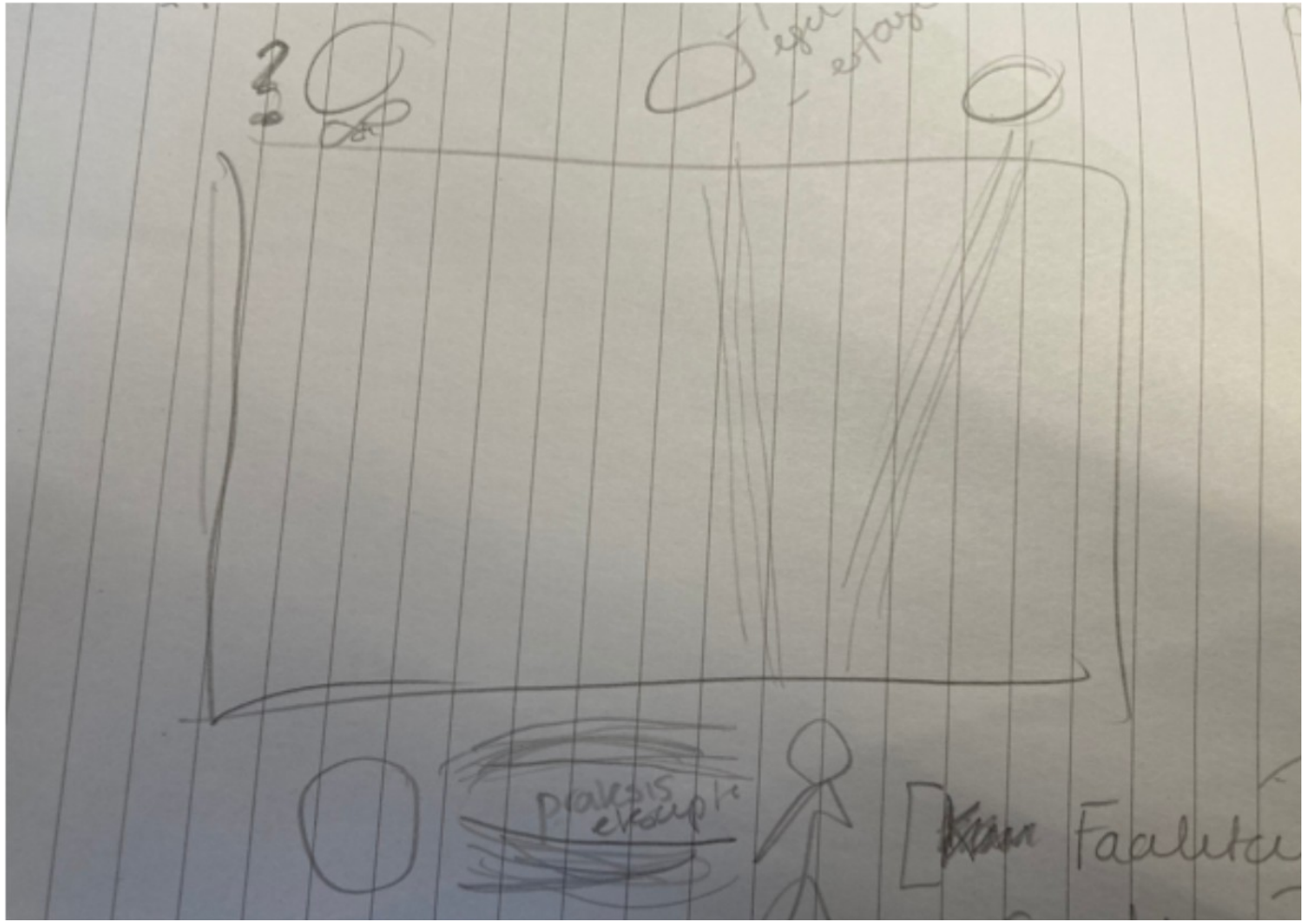
1

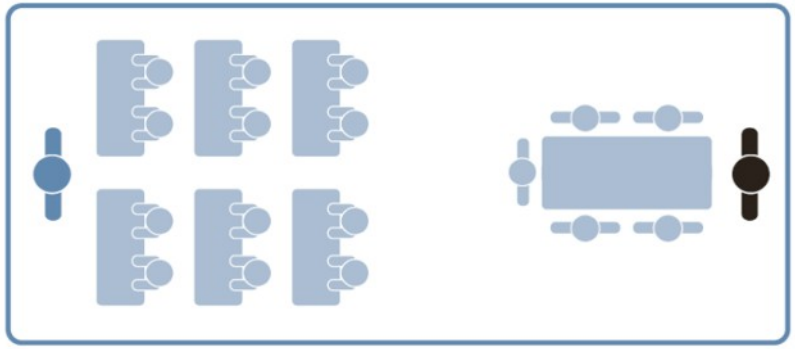
FOCUS FORSKNINGSCENTER FOR UDDANNELSE PÅ SOSU·OMRÅDET
Medfinansieret af Den Europæiske Union
midt regionmidtjylland
COMPLEMENTUM
AALBORG UNIVERSITET

2

Jeg synes, det er lige okay, om vi er oppe i klassen eller her (elev med dansk som andetsprog)

Alternativ undervisning

4 elever med SPS / læsevejleder

- 2 elever med dansk som andetsprog- hvert sit modersmål
- 1 elev med flere års erfaring fra praksis
- 1 ung pige (?)

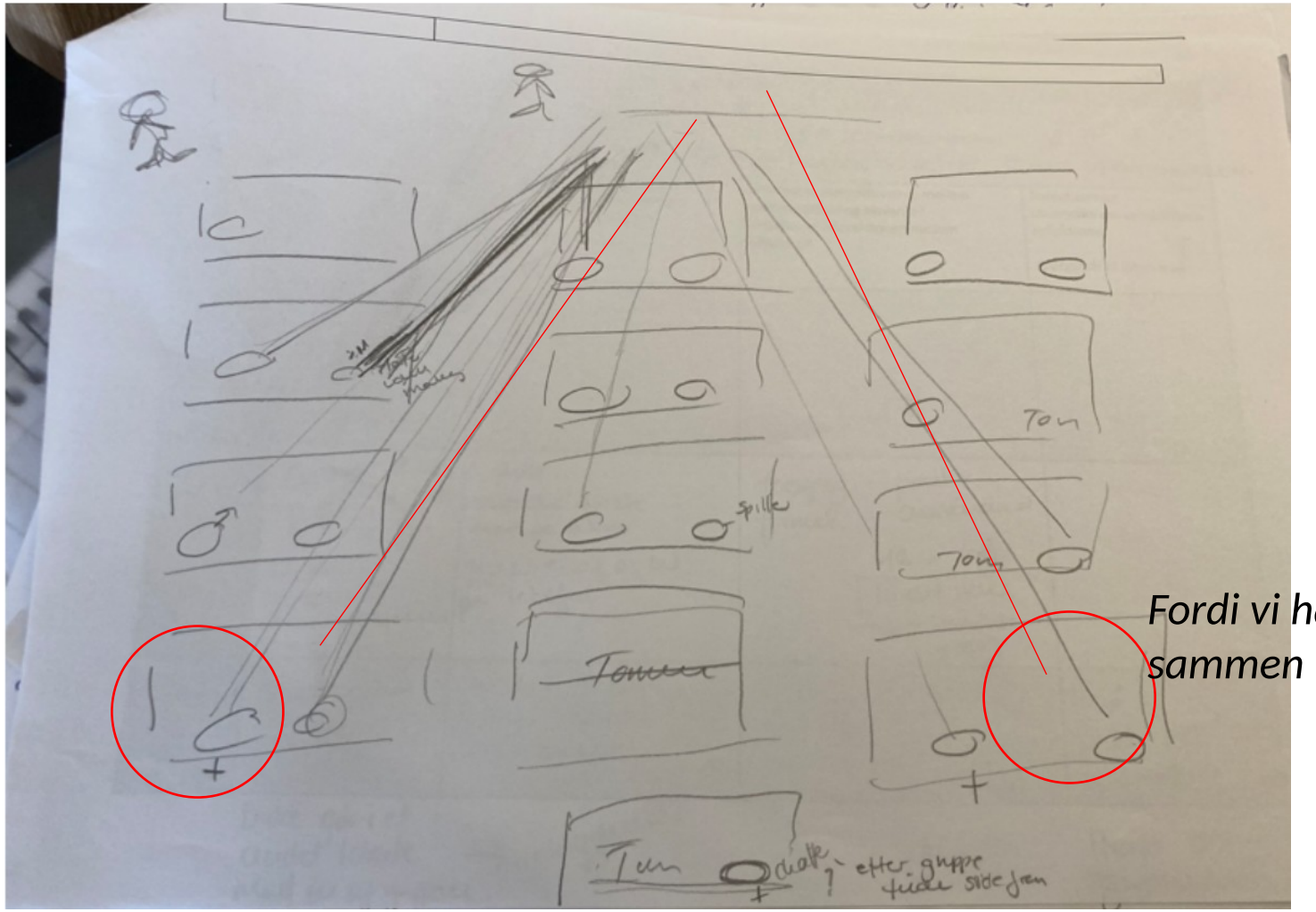
Læsevejleder

FOCUS FORSKNINGSCENTER FOR UDDANNELSE PÅ SOSU·OMRÅDET
Medfinansieret af Den Europæiske Union
midt regionmidtjylland
COMPLEMENTUM
AALBORG UNIVERSITET

3

Tilbage i klassen

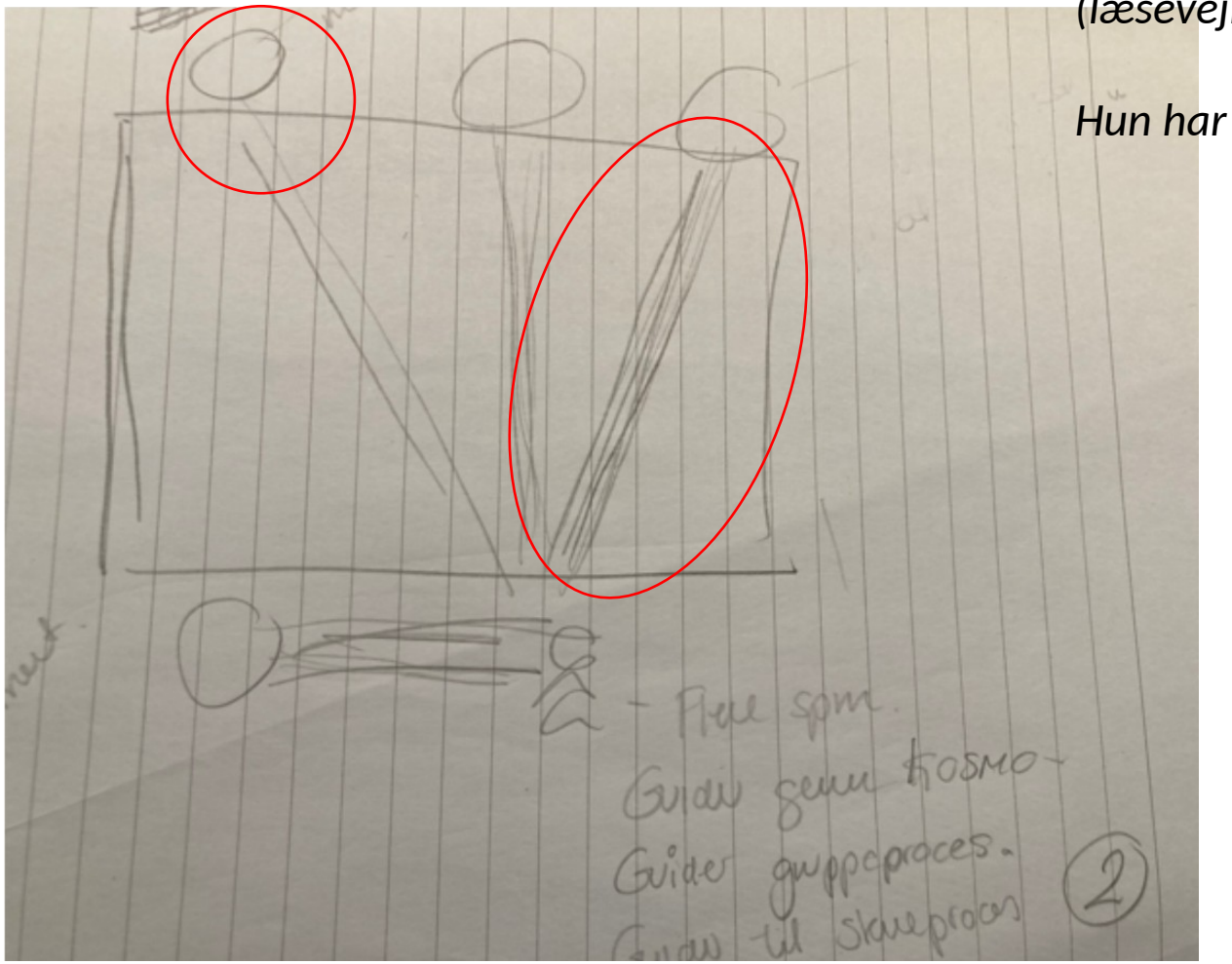
Det var en af de ting, jeg lagde mærke til. Der var faktisk flere, der sagde noget i klassen, end jeg ellers sådan kan få dem til (underviser).

Fordi vi har snakket om det her, og vi også talt sammen (elev)

FOCUS FORSKNINGSCENTER FOR UDDANNELSE PÅ SOSU·OMRÅDET
Medfinansieret af Den Europæiske Union
midt regionmidtjylland
COMPLEMENTUM
AALBORG UNIVERSITET

4

Jeg så den her gang at hun sad og smilede, hun havde øjenkontakt, det havde hun heller ikke lige til at starte med (læsevejleder)

Hun har været en, der har været svær at nå i klassen (underviser).

FOCUS FORSKNINGSCENTER FOR UDDANNELSE PÅ SOSU·OMRÅDET
Medfinansieret af Den Europæiske Union
midt regionmidtjylland
COMPLEMENTUM
AALBORG UNIVERSITET

Hvad oplever eleverne og de professionelle

- *Der var det her trygge rum, hvor man ligesom kunne sige det højt, sammen med en underviser. Jeg tror at det er det, der gør en forskel (læsevejleder)*

- *Altså det kan være svært, hvis man skal sidde og oversætte eller forklare en opgave, hvis man også selv skal høre på tavlen .Og derfor var det godt med den hjælpelærer, som ligesom kunne komme ind og hjælpe dem, som har svært ved at forstå det, eller forstå opgaver, eller forstå, hvordan det skal skrives, eller noget (elev)*

- *Der var en gruppe af nogle meget unge piger, der sad sammen. Og der fik jeg dem virkelig udfordret på sådan, jamen prøv at bruge bogen, og prøve at gå lidt mere i dybden med det her. Og jeg tror faktisk, de fik noget andet ud af det…[…] der fik jeg en anden refleksion frem end jeg tidligere har gjort (underviser).*

Hvad oplever eleverne og de professionelle

- *Men faktisk dem, der var samlet i gruppen- dem ville jeg ellers søge ret hurtigt, fordi jeg ved, at de har det svært med at finde opgaverne, læse, hvad skal vi i opgaverne, det skal jeg måske lige forklare en gang mere, oversætte det, sige det med nogle andre ord. ...Så dem ville jeg søge lynhurtigt. Men i dag startede jeg jo med at gå en runde nærmest, til alle grupperne, og finde ud af, hvor var de henne i det her. Og lynhurtigt var de faktisk meget selvkørende (underviser).*

- *Jeg synes jo, det er skønt at høre, altså jeg kan jo blive sådan helt rørt tanken om, hvordan man kan stå i en undervisningsinstitution, og jeg har stået der tit selv, men det der med, at du får frigivet noget andet, og får fokus på nogle andre elever, end du plejer at have, det synes jeg er fedt* (læsevejleder).

- *Jamen er det mig der skal løfte nede fra, eller er det mig der skal løfte videre op? Altså den der følelse af, at man faktisk måske kan differentiere sin undervisning til eleverne, og netop opleve, jamen det jeg har fokus på, det lykkes frem for, at jeg er halvt tilstrækkelig i det hele (underviser).*

Hvad kan vi få øje på i situationen

- Flere elever der oplever at deres læringsbehov bliver mødt
- Homogene gruppesammensætninger kan bidrage til at flere elever oplever passende udfordringer
- ”Eksklusion”(vi tager en gruppe ud) kan virke inkluderende hvis det indgår i en didaktisk sammenhæng
- Professionelle der ser en anden side af eleverne end de plejer at se
- En underviser der oplever ikke at stå alene med en kompleksopgave – og en SPS-medarbejder der bliver helt rørt

Hvad får I øje på ?

Erfaringer fra SOSU-uddannelserne #2

Fagsprog i spil på GF2

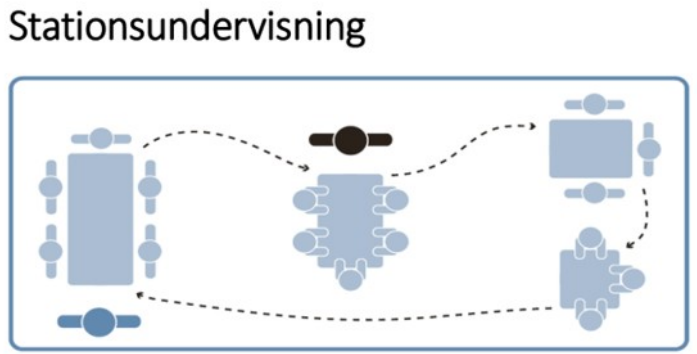
Der er spredt uro- grines og hyggesnakkes rundt om i lokalet. UV og SPS står sammen ved tavlen

Mens UV skriver dagens program på tavlen, går DSA / dansklærer lidt rundt i lokalet og taler med nogle elever der ikke lige kan komme på Systime

UV og DSA /dansklærer skiftes til at forklare de fire stationer som elevernes skal arbejde i

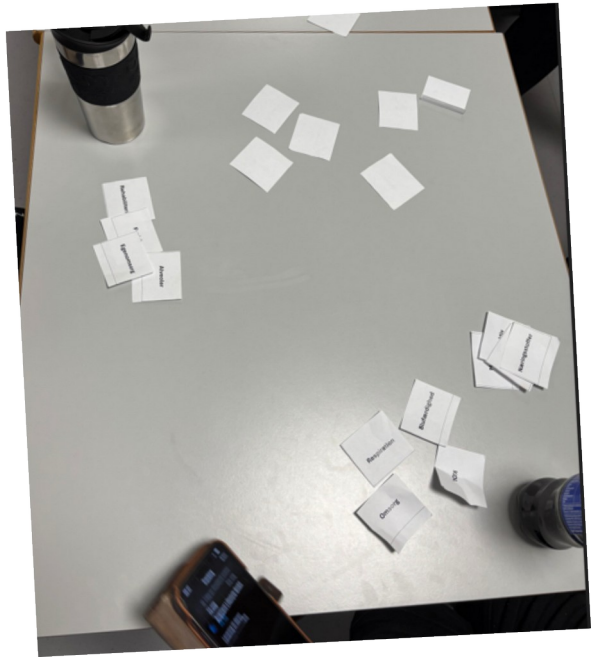
Eleverne lytter, nikker – jeg ser ingen der er off task, der smågrines når stationerne præsenteres, en siger: *Det lyder sjovt*. En anden siger *jamen det lærer man også godt med*

Grupperne præsenteres – jeg hører ingen elever kommenterer herpå

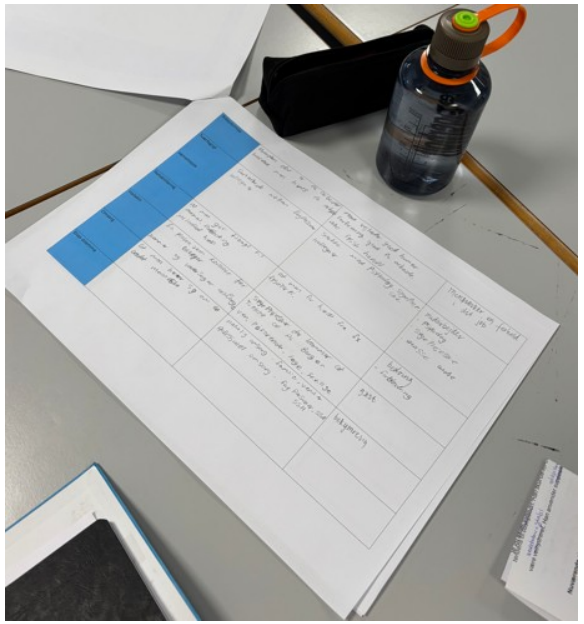

AALBORG UNIVERSITET

4 stationer med fagsprog i spil

Du skal forestille dig at du skal for

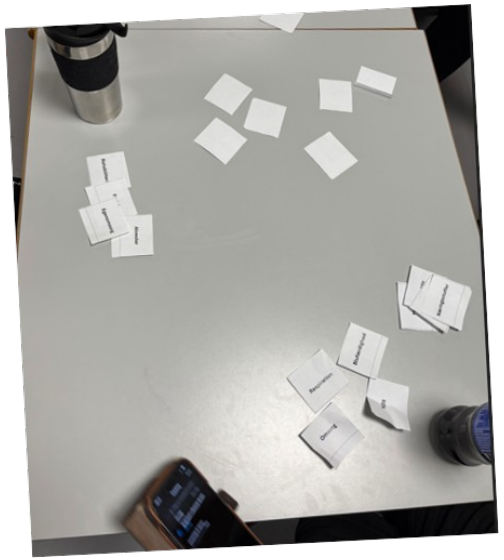
Præsentation af Ib

Ib er en 78-årig mand, der bor alene i sin lejlighed. Han blev diagno
mellitus for tre år siden og behandles med både orale antidiabetika
blodglukoseniveau er forhøjet, og derfor skal han forsøge at se, om
tre måneder siden fik Ib nye sko, som gav tryk på hans lilletå, hvil
decubitus. Lægen har ordineret livsstilsændringer for Ib, herund
ham om, at såret på lilletåen ikke vil hele, hvis han fortsætter me

Aktuel tilstand

I dag, da du besøger Ib i forbindelse med morgenplejen, opd
Han er ikke orienteret i tid og sted og er ikke i sin habituelle
svedtendens. Du måler en TOBS, som viser, at han er febril
er dyspnøs. Ib fortæller dig, at det svier i forbindelse med
vandladningstrang. Du vurderer, at der muligvis er residua
som er positiv.

I samme båd – når det handler om at forstå fagord

En elev trækker et kort – læser ordet og ser helt opgivende ud ”*må jeg ikke trække et andet*”

En af de andre (en ældre elev) siger opmuntrende ”*vis mig kortet så må jeg bare ikke gætte med*”.

Hun forstår heller ikke ordet så det ender med at hele gruppen hjælper hinanden med at finde ud af hvad ordet betyder.

Det næste ord er ‘cyanotisk’ ingen i gruppen aner hvad det betyder – den ældre elev ser på mig og spørger mig hvad det er, jeg prøver at lege med (shit jeg er i tvivl om hvad det betyder ☺). Det ender med at gruppen spørg google.

En af eleverne siger til den elev der har dansk som andetsprog ”***det sker også for os- vi forstår heller ikke ordene***”

2 grupper i samme lokale, de spiller det samme spil

- Gruppe A:

Fire elever med dansk som andetsprog. Hvert deres modersmål.

Jeg noterer mine indtryk: forsigtighed, taler lavt, langsomlighed

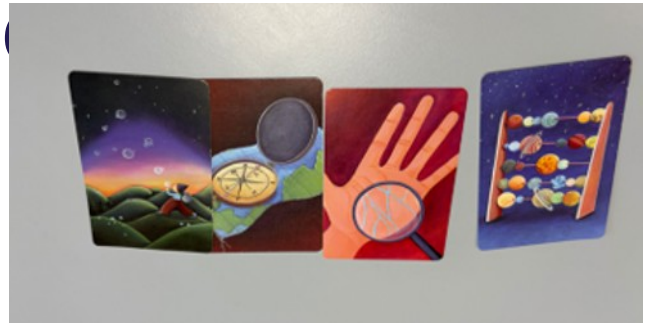
- Gruppe B:

Fire dansktalende elever.

Jeg noterer mine indtryk. Højt tempo, taler højt, griner, ivrige

Spillet går ud på at alle trækker et kort og skal vælge et ord de forbinder med kortet. De andre skal bagefter gætte hvilket kort der er tale om

Elevstyrede deltagelsesform

Gruppe A

Gruppen har fokus på at udtale og forstå ordene

Eksempelvis: Måltid, Glad, Vred

Hjælper hinanden med udtale, Googler når de ikke forstår ordet

Spillet tilpasses så det handler om at gætte hvem der fik hvilke kort og ikke om at forbinde ord og kort

Gruppe B

Gruppen har fokus på billedanalyse og at udfordre hinanden på metaforer og abstrakt tænkning – ” *det gælder om at tænke ud af boksen*”

Eks: Græsset er altid grønnere på den anden side

Tilpasser spillet så de skal samarbejde om at gætte medspillernes associationsrække

Hvad oplever eleverne

- *Jeg synes, det var en dejlig træning, og jeg har også oplevet, at en fra min gruppe, som har svært at sige noget på dansk, men hun prøvede, og hun begyndte at forklare, og vi kunne gætte den. Så det er samme oplevelse, og det glæder mig, for jeg er også udlændinge, og hvis jeg ser nogen progress i de andre personer, som også er udlændinge det glæder mig meget .*

- *Det kan godt være, at de har det svært ved sproget. Men så kan det være, at jeg har svært ved noget andet. Jeg har ikke på noget tidspunkt følt, at jeg er en lærer for nogen.*

- *Ja, det har været en sjov dag. Ja, fordi vi har, det var nødt til at lave forskellige opgaver, og det var meget sjovt, og læring på den samme tid. Fordi når man har det sjovt så lærer man meget hurtig. Jeg lærer meget hurtigt. Når jeg føler jeg har det godt, og ikke er stresset, og frustreret. Ja, så for mig det var en god oplevelse og ikke at sidde på en stol og kigge.*

- *Især for os udlændinge. Fordi nogle af os er meget bange for at snakke og lave fejl. Og i dag kunne jeg mærke, at de andre udlændinge kom meget nemmere ud og snakkede mere og det var dejligt at se det.*

Hvad oplever de professionelle

- *Jeg har i hvert fald lært meget ved bare at snakke sammen med dig om hvad I laver i uddannelsesfag, og kigge i jeres uddannelsesfagbog. Det har gjort mig som dansklærer bedre, fordi jeg bedre kan relatere til det, de laver inde hos dig (dansklærer)*
- *Altså, det er i hvert fald en ny måde for mig at kigge på ord på, som jeg ikke, som jeg ikke ville have fået, fordi jeg ikke har din faglig baggrund (U-fagsunderviser)*
- *Fordi lige nu, sådan som vi har kørt det her, så er man mega meget alene. Altså jeg har mit hold, en har sit hold, og så er der selvfølgelig en faglærer på, og en dansklærer, men alligevel føler man rigtig meget, at man står selv med sit fag. Og føler lidt, at man er eneansvarlig for, at tingene kører*
- *Altså bare den lille reflektion, vi to har haft, både forud og i dag, den gør jo, at du ikke står alene med det. Der bliver sat nogle tanker i gang, og du sagde noget med, af de nævnte ord, som f.eks. slapsvans. Det var et ord, jeg bare havde tænkt, det ved alle da, hvad slapsvans betyder*

Hvad kan vi få øje på i situationen

- Elever der tilpasser øvelsen så den passer til deres læringsbehov
- Elever der yder faglig omsorg for hinanden
- Elever der oplever at det kan være sjovt at lære sammen ”når man ikke er stresset”
- Når det handler om fagsprog oplever eleverne at være i samme båd
- Underviser og DSA-underviser der reflekterer sammen og lærer af hinanden
- Underviser der oplever ikke at stå alene

Hvad får I øje på ?

Co-teaching i støttearbejdet som professionel kan være ....

Ja, men jeg tror, at har man gjort det tre gange,
så er man over den kant [haft en kollega med i klassen](underviser)

Jeg kan huske første gang vi stod i et rum sammen. Jeg kan ikke lige huske, hvilken forbindelse det har været, men der har jeg haft eleverne og stået ved tavlen og tænkt; nu kommer han (læsevejleder) og siger, at jeg ikke har lavet sammensatte ord (underviser)

For at det kan lykkes, så kan vi godt være enige om, at vi to skal være enige om, at det her, det skal vi bære frem sammen (læsevejleder)

At vi sådan med jævne mellemrum, faktisk er to, der har øjne på de her elever. Jeg ville elske at være co-teache noget mere (læsevejleder).

Co-teaching i støttearbejdet ændrer det professionelle samarbejde

Så sidder man og snakker, og så snakker om eleverne, og så snakker man også om det. Så kan en time ud over, tage et eller andet to timer (læsevejleder)

Underviser

Der er sket noget i den måde, vi arbejder sammen på. Fordi vi i langt højere grad er begyndt at se det her med elevernes uddannelse og læring som en fælles opgave

Fremfor at vi har brugt en del tid på, at snakke om elever. Og det her med, at vi nu faktisk har prøvet at ændre vores fokus på at tænke mere pædagog-didaktisk ind i det, det har jo også gjort, at jeg kender jo din holdning til at gå ind i det, eller det føler jeg i hvert fald, jeg gør (underviser)

Co-teaching kan

Åbne op for kompleksiteten

Åbne op for nye måder at se eleverne

Åbner for nye metoder / strukturer i undervisningen

Åbne for ny måder at tænke på

Åbne for nye måder at samarbejde

Åbne for en kulturforandring

Jeg tror det der med, at man ikke har sin egen muldvarpegang. Så når jeg siger kulturændring, så er det både med fokus på at undervisningen vil være anderledes, men også samarbejdet af kollegaer imellem.

Er I klar til Co-teaching?

Jeg oplever lidt.. Ja jeg tror faktisk. Der er mange af dem, der ikke vil høre om det, det er fordi jeg tror ikke, de kan overskue det. Åh nej, er der noget nyt? Og lidt ligesom jeg også måske selv havde det i starten, da vi begyndte at få viden om coaching, hvad er nu det? Bare ordet i sig selv, co-teaching, noget med lære, men hvad betyder det egentlig?

Tak ☺

Ræk endelig ud abn@sosuranders.dk

AALBORG UNIVERSITET

FOCUS FORSKNINGSCENTER FOR UDDANNELSE PÅ SOSU·OMRÅDET